

Regeringskansliet
Finansdepartementet
Fi2025/02401

Yttrande gällande Konkurrensverkets rapport 2025:8 Nya grindvaktsfunktioner i LOV

Nyköpings kommun lämnar följande svar gällande Konkurrensverkets rapport:

Sammanfattning

Nyköpings kommun gör den övergripande bedömningen att remissens förslag är till stor del lämpliga. Nyköping delar bedömningen av de utmaningar som lyfts i rapporten, bland annat att vissa aktörer byter personer eller bolagsstrukturer för att undvika granskning eller för att dölja vilka som faktiskt står bakom företaget. Att göra fler delar obligatoriska i stället för frivilliga är rimligt men mycket avgörs av hur kommunerna kommer att klara det i praktiken.

6.1 Löpande annonsering

Förslag: Kravet på löpande annonsering ska avskaffas genom att i stället att ha återkommande tidsbegränsade ansökningsfönster. Man menar då att "Väsentliga ändringar i förfrågningsunderlaget inte får göras när ett valfrihetssystem med ansökningsfönster är stängt för ansökningar."

Synpunkt: Det är positivt att inte alltid behöva hålla ansökan öppen, eftersom det ger möjlighet att stänga fönstret om förfrågningar ökar från förmodat oseriösa aktörer. Samtidigt innebär ansökningsfönster att kontrollarbetet kan planeras bättre och bli mer effektivt. Oavsett modell behöver det dock alltid finnas möjlighet att göra löpande justeringar i förfrågningsunderlaget. Här uppstår en central fråga: hur stora ändringar får göras när fönstret är stängt. Begreppet *väsentlig ändring* är i dag otydligt och bör definieras tydligare för att skapa förutsägbarhet och rättssäkerhet

6.2 Tidsbegränsning av valfrihetssystem eller kontrakt

Förslag: Det bör inte införas någon författningsreglerad tidsbegränsning av vare sig valfrihetssystemen eller kontrakten som sluts. Det är lämpligt att tidsbegränsa, men en generell och tvingande tidsgräns förordas inte.

Synpunkter: Det är bra att det är valfritt och att man då har möjlighet att anpassa utifrån rådande situation.

6.3 Ny uteslutningsgrund för allvarliga missförhållanden

Förslag: En ny uteslutningsgrund för allvarliga missförhållanden utanför tjänsten ska införas. Dessutom ska personkretsen vidgas till att även omfatta personer som har ansvar för fullgörandet av kontraktet och som gjort sig skyldiga till brott. Detta gäller även inom andra juridiska personer med koppling till den sökande.

Synpunkter: Det är mycket bra att vidga bedömningen så att den inte enbart omfattar det konkreta utförandet och att fler personer kan ingå i prövningen. Oseriösa företag har ofta kopplingar till andra personer och bolag, och rapportens förslag om att även nyckelpersoner i bakgrunden ska kunna omfattas är därför en nödvändig skärpning. Samtidigt är det oklart vilka personer som avses och hur sådana kopplingar ska bedömas, vilket riskerar att leda till olika tolkningar. Detta behöver definieras tydligare.

Skyldigheten att i vissa fall avsluta avtal är också ett bra förslag. Rapporten beskriver att kommuner ibland avstår från att häva avtal trots brister, bland annat på grund av otydliga regler och skadeståndsrisker. Samtidigt finns frågetecken kring hur en kommun ska agera vid misstankar eller under pågående utredningar innan beslut är fattade. Även detta behöver klargöras för att skapa en mer rättssäker och enhetlig tillämpning.

6.4 Nya bestämmelser kring förfrågningsunderlagets innehåll

Förslag: För att det ska bli tydligare vilka verktyg som finns för att motverka kriminella och oseriösa aktörer, bör bestämmelserna om förfrågningsunderlagets innehåll struktureras om och utökas. LOV bör därför tillföras bestämmelser såsom förfrågningsunderlagets innehåll, tillgången till förfrågningsunderlagen, kontraktsvillkor som får och bör ställas och krav avseende underleverantörer.

Synpunkter: Detta kan vara ett bra stöd för oss i att ta fram ett starkt förfrågningsunderlag.

6.5 Ökad styrning vad gäller uppföljning och kontroll

Förslag: Det är avgörande att inte enbart genomföra kontroller vid ansökan, utan även följa upp leverantörer regelbundet och systematiskt under avtalets löptid. Det bör i LOV införas ett nytt kapitel gällande kontroll och uppföljning som innehåller upphandlande myndigheters skyldighet gällande kontroller.

Synpunkter: Detta kan vara ett bra stöd för oss. Även om liknande arbete redan sker i dag kan det vara värdefullt att få en mer opartisk och enhetlig struktur för hur kontroller genomförs. Kravet på riktlinjer och regelbundna kontroller är särskilt viktigt, inte minst eftersom rapporten visar att uppföljning i dag är en av de svagare punkterna. Samtidigt är informationsåtkomsten begränsad – både när det gäller myndighetsregister och möjligheten att få fram relevanta uppgifter. För att kontrollerna ska kunna genomföras på ett tillförlitligt sätt behöver kommunerna därför säkerställas tillgång till nödvändig information. Detta gäller även uppgifter om och kontroll av underleverantörer.

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'Urban Granström', with a horizontal line at the end.

Urban Granström
Kommunstyrelsens ordförande